

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— frt
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hónap 1.—
Egyes száma 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és
kiadóhivatal:
Főplaccz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:
Egy hasábos petít
soronként 5 krajával
számítanak.

Az aratási sztrájk.

— Julius 10.

Az a vakmerő terv, hogy a magyar földműves és birtokos osztály ellen szervezzék és felhasználják a föld népét, meghiusultnak tekinthető, ha itt-ott surlódásokra, viszályra és sok helyen elégtelenségre, elfojtott haragra vezetett is az. Annyi bizonyos, hogy a tervezők nem értek célját és ott fognak reájuk leginkább haragudni, hol követték utasításukat; mert a másoktól helyettesített munkások nélkülözésekkel fogják megfizetni a rossz tanácsot.

Fájdalmas, de szükséges kijózanodási processzus ez, melynek enyhévé, kisméretűvé tételére, a kormány és a hatóságok, sőt a földesurak jelentékeny része is, előzetes óvrendszabályokkal, felvilágosításokkal és engedményekkel, humánus bánás móddal nagyon sokat tettek. Most láthatja úgy a gazdaközönség, mint a mezőmunkás, hol kereshet bajában támaszt és szorultságában közvetítést, hogy a munkaadó és munkás közötti jó viszony fenntartására, vagy helyreállítására, a kormány, a hatóságok és egyesek milyen sokat tettek és tehetnek. Láthatják azt is, hogy ha már egyszer a bizalom és jó viszony,

akár komoly okokból, akár haszontalan izgatásból, megvan zavarva a munkaadó és munkás között, bizony a rendfenntartására szükséges szigorú rendszabályok és a vonakodó munkások pótolhatóságának lehetősége vagy bizonyítása iránti intézkedések, — sokkal többet használnak, mint minden cifra szó vagy rendszer. Az izgatóknak ily módon, vagy ha kell még erélyesebb rendszabályokkal való tehetetlenné tételétől sem kell visszariadni, ha a föld népét a félrevezetéstől és nyomortól megóvni, a munka zavartalanságát biztosítani akarjuk.

De nem tagadjuk, hogy a munkás mozgalmat nemcsak a mesterséges és többnyire külföldi jelszavak és nálunk, főleg a mezei munkás viszonyokra nem is alkalmazható teoriák ellenőrizetlen és ellensúlyozás, felvilágosítás nélkül hagyott hirdetése okozta. Gyuananyag is volt és van erre elég, melyeket el kell távolítani, ha azt akarjuk, hogy a baj ne csak *elfojtva*, de *gyógyítva* is legyen. — Egyfelől, főleg az idejű termés gyengesége és különösen nehezen betakaríthatósága tette rosszá a munkások kilátását, nehézzé munkájukat, esekélyebbé jutalmazásukat; másfelől a munkába fogadás feltételei és a munkásokkal

való bánás; valamint ezek egészségéről való gondoskodás nem felel meg sok helyen nálunk azon mértéknek, melyre most már méltányosan számítani lehet és melyet — a nemzetgazdasági és erkölcsi törvények értelmében — megkövetelhetnek.

Nem tagadjuk, hogy gazdasági viszonyainkból folyik és még sokáig nélkülözhetetlen lesz a részes-rendszer. De kétségtelen, hogy a munkásnak ebben jutott arány, a kedvezőbb gazdasági árviszonyok, vagy termékek idejéből származik, melyek most már nem léteznek és még ezen kívül a mellékszolgáltatások sok helyen terhesek, többnyire igazságtalannak, úgy, hogy a „robot“ névvel méltán rótták meg azokat a nép. Sőt magában a részes rendszerben is megvan az az alaphiba, hogy mennyiség, minőség, ár és így az eredmény, igazságos elbánnás mellett is, kiszámíthatatlan jutalmat ad, az egy napról, más napra élő munkásnak és a pénzgazdaságba sem illik. Ezért főleg nagy uradalmaktól meglehet várni az ettől való fokozatos eltérést és ha nem is napszám, de a fix általány szerinti munkadíjazás behozatalát. Egész mezőgazdaságunknak fokozatosan erre kell áttérnie. Addig is az aratás

T Á R C Z A.

Daróczi hadnagy leányai.

Hajdu történet.

— A Debreczeni Ellenőr számára —

Irta: ifj. Móricz Pál.

Gyöngye kis pompánk vala még akkoriban minékünk, amikor még Nánáson nagyszakállas Daróczi hadnagy uram is élt. Kőből, téglából alig építkezett valaki. Az elsőbők vályogból, kevés téglával, építék házaikat, alig gondolva ők is a későbbi fiu ággal. Az alacsonyabb rendűeknek pedig elég megfelelő volt a földbe vájt kunyhó is, melyben ember s barom együtt lakott, melynek mohás teteje ágasokra volt lerakva...

Mindjárt a város alján kezdődött a nádas, a réti tenger, mely buvó rejtekit kinalgatta, ha váratlan „Allah“-t ordítva előszárguldott a török s gyujtogató tatár vagy Ampringen mester vértezett német lovasai, kik korántsem voltak jámborabbak a szüzek után leselkedő pogánynál s kikkel bizony sokat kelle tusázniok Boeskaik vitézinek, a rongyos dolmányu, nehéz, kemény fejű hajduknak...

Csupán néhány hivatalos ház, meg a templom volt erősebb téglával és kőfundamentomokra építve. A templom dombon emelkedett. Tiszta téglával volt

annak minden oldala. Körülvéve bástyákkal. A négy sarkon kerek, török hasu bástyatoronyokkal, miknek „kásamata“ volt a népies nevük s mik háborúság idején oltalmára szolgáltak nemcsak az Ur szerény hajlékának, hanem a marczona hajduknak is. A kiknek büszke fejéért arany tallért fizetett bizonyos Szelim pasa, midőn több napi viaskodás után sok száz és ezer janicsároknak elhullása után bevette a romba lőtt szoboszlai templomváracsot, a hol a kapzsi mohamedán csupán holtakat s haldoklókat talált; mert a fehér arcú, gyöngy tiszta szüzeknek, asszonyoknak szívet szurták keresztül — az utolsó roham előtt — az elszánt arcú mátká, férj vagy a tulajdon édes apa... És Szelim pasa hajdu fejekkel megrakott terhes szekeret küldött Isztambulba a padisáshoz.

Csillagos tornyai a református hívőknek sok méltatlan támadásoknak voltak kitéve a nagyszakállas Daróczi hadnagy idejében is, mely vitéz hadnagy hajduival elpusztította az éhes farkasként lapangó ráczok gyilkos fészkeit a Videt, Tedej-t s aráczok többi apróbb községeiket is, melyek mint „darázs fészkek“ a beteg vérű testen, oly veszedelmesek voltak a hajdu községek között...

Meg a busongós, szívet olvasztó kálvinista soltárokat is gyakorta felváltotta a hivalkodó, hatalmában büszkén zugó pápista zsolozsma, melynek énekes papjai

erőszakkal vagy ravasz uton foglalhatták a kálvinisták templomait. A kik hitük gyakorlásában gátoltatván, mint a polgári nemes hajduk is, az ősi fészektől, a fekete fejfás temetőktől nehéz szívűkkel megváltván, indultak szomorú vándor utra... Énekelve szivettépő bus soltárokat üldözött szegények...

És a nánási hajduk temploma sem lett e fanatikus papi támadástól megkímélve, melynek pedig csekély egyházi kincsei háromlábu ónkannában, két ezüst aranyos serlegekben, a szent communióhoz tartozó egyéb más edényekben és olyan asztalikendőkben állottak, mik arannyal voltak áttörve, igazi török himezett munkák zöld selyem alapon, tiszteletes uram őrizé a templom és a kásamata kulcsaival egyben őket... A külföldi iskolákban is forgolódott tiszteletes uram, kinek csattos vala a cipője és ki a sok olvasás mián már okulárét is használt. Fizettetvén pénzben 45 forintokkal, buzában 20 köböllel, melynek fele azonban abajdos vala. Fa 10 szekérral járult neki. Kévés nád 200 kötés. Boglya széna 20. Elegendő örlés. Temetésért, esketésért 1 forint, aki hajdu pedig a keresztelésért sokallotta a 24 denárt, tyukkal és kenyérral szolgált az...

Nyár volt. Égető dologi idő. A férfi nép kint távol mezőségen munkában elfoglalva... suhoga a kasza, dudolván a piros pipaes között régi bus hajdu nótá-

minőségéhez és a munka eredményéhez jobban kell idomulnia a munkás részének, hogy neki a megélhetés biztosítva és munkájának eredménye fáradságának megfelelővé téve legyen. A mellékszolgáltatások pedig részben megszüntetendők; részben csakis mint kézimunka segítség tarthatók fenn.

Hogy ezenkívül a munkások élelmezésénél és ellátásánál; valamint egészségi igényeinél, úgy a vállalkozó, mint a gazda részéről még hatósági beavatkozással is, több igazságnak és humanizmusnak kell érvényesülnie: az kétségtelen; mert hogy ez a gazdára nézve kifizeti magát, bizonyítja a mostani tapasztalás is; mert ott épen nem fogott az izgatás, hol e rendszabályok megvoltak és a „robot“ nem létezett.

De a nép erkölcsi táplálékának ellenőrzésére is több gondot kell fordítani; mert ha vándorizgatók és lapok maszlagát ellenőrzés és ellensúly nélkül fogja az ezentul is bevenni, egy vagy más formában, kisebb, nagyobb terjedelemben, találkozni fogunk a mezei munkás-mozgalommal, melylyel szemben mindig kivételes rendszabályokhoz folyamodni nem célszerű és nem épen sikeres!

Országgyűlés.

Budapest, július 9.

A képviselőház mai ülésében tovább folytatta a cukoradóról szóló törvényjavaslat általános tárgyalását. A mit a múlt héten Komjádi, tegnapelőtt Reitter János, tegnap Mócsy mondott el, azt ma Boda Vilmos, Papp Elek és Kiss Albert ismételték. A beszédek többé-kevésbé

ugyanazok, csak éppen a beszélő személyek változnak.

Egy óra után a javaslat tárgyalásának megszakításával az interpellációkra adandó miniszteri válaszokra tértek át. Perczel Dezső belügyminiszter válaszolt Rátkay László interpellációjára a német nyelvű színelőadások betiltása tárgyában. Kijelentette, hogy a magyar nyelvre, amely a múlt esztendőben ülte meg virágzásának ezer esztendősi ünnepét, egyáltalán nem lát abban veszedelmet, ha itt az ország fővárosában néhány német nyelvű előadást tartanak. Nem látja tehát szükségét annak, hogy a német nyelvű előadások végleges betiltása ügyében intézkedjék.

Rátkay László válaszában hangsúlyozza, hogy a vígszínházi tüntetések nem a nagy német nemzet ellen irányulnak. Tévednek azok a német lapok, melyek e tüntetéseket így fogják fel s belőlük azt következtetik, hogy ha a németek eszárja az őszszel Magyarországra jön, nem fogják őt a kellő vendégszeretettel fogadni. Különben nem ért egyet a miniszter álláspontjával, a ki nézete szerint *febris germanicus*-ban szenved s ezért válaszáat nem veszi tudomásul.

Perczel Dezső belügyminiszter újból felszólalt és megkérdezte Rátkayt, hogy ha már a német nyelv ellen olyan ellenszennvel viselkedik, miért gyűlöli annyira a latin nyelvet, amely már ugyis rég, rég halott... Ha tehát a jövőben megint azt a bizonyos *febrist* emlegeti, ne *febris germanicust*, hanem *febris germanicat* vessen legalább a szemére.

A Ház a miniszter válaszáat tudomásul vette.

Ugyancsak Perczel Dezső belügyminiszter válaszolt Justh Gyula interpellációjára, mely az orfeumokban előadott bevégzett cselekményű darabokra vonatkozott. Kijelenti, hogy Just tévedett, a mikor azt állította, hogy bevégzett cselekményű darabok előadását az orfeumokban miniszteri rendelet tiltja. Hivatkozik azután a főkapitánynak az orfeumok ügyében kibocsájtott rendeletére, mely ezeknek az előadásoknak kérdését véglegesen rendezni hivatva van.

A Ház a választ tudomásul vette.

A politikai helyzet.

— Egy államférfi nyilatkozatai. —

— Julius 10.

A „Fremdenblatt“ tudósítójának egy vezető magyar államférfiúval folytatott beszélgetését közli. Az illető államférfi az *obstrukcióról* így nyilatkozott:

„Nem önfejűségből perhorreskál a kormány minden engedményt, hanem mivel az a meggyőződése, hogy ez veszedelmes precedenst alkotna. A kormány elégedhetetlennek tartja, hogy minden időre világhosszú teremtse az obstrukció dolgában. De már praktikus okokból is ajánlatos volt szembeszállni az obstrukció sarkányával, mert különben egy kormány sem lehetne abban a helyzetben, hogy a kiegyezés elintézéséért, amely 18 törvényjavaslat előterjesztését feltételezi, garanciát vállaljon, ha a parlamentáris gyakorlat oda fajulna, hogy a kisebbség valamely, többé-kevésbé közömbös okból az egész kormánygépezetet megállásra kényszeríthetné.“

A levelezőnek arra a kérdésére: valószínű-e a *cukorprémiumról* szóló javaslatnak augusztus elsejéig való elintézése, az államférfi így felelt:

„Bizony meglehet, hogy augusztus 1-ig nem készülnek el vele. Ezzel az eshetőséggel számolnia kell a kormánynak. A szabadelvű-párt ragaszkodik a magyar politika azon kipróbált alapelvehez, hogy az erőszakot ellehet ugyan tűrni, de nem szabad azt előzékenységgel és valamely jog feladásával localizálni. Mi visszautasítjuk azt, hogy valamely engedmény árán vásároljuk meg a rothadt békét. Mert ez csakugyan rothadt béke lenne és a legelső alkalommal újra megkezdődne a komédia. A miniszterek végül még úgy éreznék, hogy nem a koronát szolgálják s a többséget képviselik, hanem fő figyelmüket arra kell fordítani, hogy az ellenzéknek, sőt csupán csak az ellenzék egy töredékének kedvetlenségét vagy nem tetszését magukra ne vonják.“

Az *éjjeli ülésekre* vonatkozólag az említett államférfi így nyilatkozott:

„Az éjjeli ülésekről olyképpen beszélnek, mintha az provokáció lenne, amelyre

kat „végek“ híres vitézeiről... A szél-fogónál pedig, a szekérhez kötve állottak a nyergelt lovak, mert a hajduvitéznek még szántogatás közben is nyergébe volt akasztva a eskákány, nyakában a kurta, töleseres esőví, kerekkes szerkezetű karabinum, meg oldalán a görbe szablya, mely mint bárd széles és a bárány sipka mellett kemény sastoll...

Az asszonyok — szép hajdu asszonyok libegő pilláikkal, gyöngye piros arczukkal, otthon, a tűzhelynél perzselődtek. Némelyiknek olyan kék volt a szeme, tömör aranyként fénylő a haja, mint a niebelungi dalokban, de daczosan villogott a másiknak fekete gyémántja, kinek teljes, csucsorított édes szájacskája felett érdekes selyem gyöngyepohely barnult, de mint csak gyöngyvirágfehér pillangócska szárnyain a tulipánt repülő barna himpóra... Gondosan kutylulgatták, kavargatták a párolgófazekakat. Zehernyáskodva a lusta eselédleányokkal, kiknek közönséges paraszti származása a kövér puffadt arczukból, a topa, nehézkes lépéseikről mindjárt kitűnt a virágos nádként ékes, piczi piros eszimas, karesu hajdu menyecskek s leányok között... Savanyu tárkány levest készítettek — főzve füstölt disznóhussal, mely étek mezei munkásnak, az árnyékos karám mellett, igen kedves s aztán hosszúra vágott laskát, ropogós s fehér laskát arany pöttyös tőpörtővel együtt... Es a tiszteletes uram — kezei ügyé-

ben tartván a vékony pálczára szegezett légy csaptatót — nagyban elmerülve, öreg irást olvasgatott, talán Kálmáncsehi Sánta Márton predikátor uram valamelyes vitázó iratát, melyben tüzes taplót rakosgatott ungorokodó jezsuita barátok vadaskodó, mérges áspis nyelvére... Mikor csak nagy lódobogás, fegyver esőrgés támadt... Felemelte a tiszteletes a fejét. Ugy hitte szemei kápráztak az ablakra lehajló szőlő leveleken keresztül?...

A ház körül, a kertben, sok-sok idegen öltözött német lovas vitéz, csillogó páncélos zsoldosok táncoltak a szilaj lovakon... És alig eszméle, alig változott a rémült egyházfival, ki az oldalajtón a bokros hátulsó kertbe kirohant, már is nyílt az ajtó... Borotvált arczu, pápista barátok s villogó karddal zsoldos katonák léptek be, kik a templom kulcsát követelték tőle fennthéjazó hangon, hogy nevében édes szívű Mária asszonynak, az egyedül üdvözítő, igaz katolika-egyház tulajdonaként vegyék hatalmukba a kálvinista hajduk egyszerű, fehér templomát.

A tiszteletes tartóztatta őket. A fenyegetések daczára tiltakozván ez erőszakosság ellen, addig akarva tartóztatni a betörőket, míg az elmenekült egyházfi — e bajban — hiraással leend nagy-szakállas Daróczy hadnagynak... Végül is a zsoldosok reárohantak, leteperték, megkötözték s kintokták, mignem a feltört vasas ládikóból előkerültek a kulcsok.

Nagy diadallal indultak a barátok a templomba. Füstölő tömjént elegendőt hoztak, aranyos keresztet, buksi fejű ezüst szenteltvíz locsolót és öreg képesos könyveket a fráter ministránsok. Himezett miseingjeiket, az arannyal elegyes selyem takarókat felöltötték már a barátok, kik ha egy misét végig mondhatának a szegény hajduk templomában, a pápista keresztet azonnal be is állíthatták az urasztal helyére.

Egyházi uram fűrgén futott nagy-szakállas Daróczy hadnagyhoz, ki öreg szenátor társaival uri portáján hűsölt. A nagyobbik, hűvösebbik házban tanyáztak, panaszkodván az időknék szigorú járása ellenében, méltatlan sarczolásairól pápás németi embereknek, mikor a hit úgy üldöztetik, hogy gályákra hurezolják az ártatlan lelkipásztorokat is.

— Hadnagy uram, rohant be lélekszakadva az egyházi, zavart fejjel, zavart nyelvvel eldadogván a veszedelmes meglepetést.

Kardot kötött nagyszakállas Daróczy hadnagy, meg néhány begyült öreg vitéz bajtársai. A kurátor s az egyház bensői pedig az asszonyokat verbuválták össze, a kik szénvonókkal, seprővel, mangurló fával rövid percek alatt összegyűltek, rohanván a templomhoz, melynek kapui-ban a vértés német sem tarthatta vissza őket... Mert félre lökték az öles vitézeket s mint kigyók úgy siklottak be...

az obstrukció taktikájához való ragaszkodással kell felelni. Egyelőre tartózkodunk attól, hogy az uraknak ezen ürügyet szolgáltatassuk a műfelháborodásra. — Az obstrukciót a maga száraz, átlátszó frivolitásában kell a nagyközönség előtt felütnetni. Még rosszabbá kell lennie a helyzetnek, hogy javulás álljon be. Hadd csapongjon a végtelenségig, az obstrukció; akkor majd ez a képtelen állapot az összes kazafikat megfogja győzni annak szükségességéről, hogy a visszaélés megismétlődését meg kell akadályozni.

A tudósító utolsó kérdése az volt, vajjon a kormányzat gépezetének megakadályozásáért legvégül is nem a kabinetet éri-e a felelősség és hogy az obstrukció végtére nem fogja-e megingatni a kormány állását?

„Tegyük fel — mondá az államférfiu — hogy a Bánffy-kabinet dezertál, benyújtja lemondását s kieszközli a királynál annak elfogadását. A kormányelnök köteles lenne ő Felségének kijelenteni, hogy ő és kollégái bírják ugyan a többség bizalmát, de az obstrukció következtében akadályozták az ügyek továbbvezetésében. Kérik tehát az uralkodót, hogy válasszon más férfiakat — s minden mellékszándék nélkül legyen mondva, oly férfiakat, a kik bírják az ellenzék rokonszenvét. Az új kabinet alkalmasint rögtön visszavonná a 16. §-t s a béke helyreállna. Nem gondolja ön, hogy az a kabinet, mely a győztes obstrukciónak köszöni keletkezését, ugy szólva az obstrukció teremtményeként fog szerepelni? Nem gondolja, hogy a legelső megtagadott eredmény után a diadalmármoros ellenzékkel szemben, ugyanoly sors várna erre a kabinetre, mint elődére? Allandó csak akkor lehetne ez a kormány, ha a kisebbség jóindulatát többre becsülné, mint a kormánypárt akaratát s őrizkedjék bármivel is az ellenzék nem tetszését felkelteni. Látja tehát, — fejezd be az államférfiu szavait — hogy a Bánffy-kabinet lemondása az obstrukció következtében egyúttal a többség abdikalását s az obstrukciónak, miut törvényes faktornak elismerését jelentené; ez a parlamentarizmus teljes felfordulása lenne s ki tudná megmondani, hová jutnánk ezen az uton?

Es egy bátor asszony a toronyba futott fel, a nagy harangot kezdte zugatni, melynek bögő hangja felriasztja a esendet, mi ezüst szálú békanyálon ringatózik, a messze kéklő pusztaságban. . . . Más asszonyok — ne hogy vér szennyezze a fehér templomot — a barátokat lökdösték ki. Belecsimpaszkodva a hadonázó zsoldos nyakába, karjaiba is, a kik ámulatokban alig is tudának védekezni e fürge, szoknyás ellenség ellen. . . .

Majd kívülről a falakon megcsörrent a kard, koppant a kópja. . . Közben puffogott a német puska, kénes füsttel vakítván. . . .

Nagyszakállas Daróczy hadnagy vágatott elő a vitézeivel. Fehérhaju öreg vitézek széles pallosaikkal és hét sugar fiatal legény, kiknek hosszú selyem haja a pánczelt, mint illatos barna selyem köpeny úgy takarta, s büszkén villogott kepek kék szemük. . . . Agoskodott a paripa alattuk. Piczike, fehérke volt a kezük, de a fényeskard, mint a halál angyalának szárnyasuhintása, aként suhogott. . . . A Daróczy hadnagy hét leányi voltak ezek, kik közzül még a legidősb menyecske is, mint pártás fehér leány. . . .

Mert a hajdu leány, a hajdu menyecske odaelő megülte a vadparipát is s aczelosabb volt a karja is, mint ma. . . . Gyakran lóhátán szállítván az elemőzsíát a tiszaparti földsánczhoz, mikor Harangodnál az ellenségre leselkedtek a férfiak, harang

Viszonválasz Konez Ákos urnak.

I.

Első sorban is köszönetet kell mondanom azon rokonszenvért, melyet a J. . . ő-höz intézett válasza szerint irántam megismerkedésünk első pillanatától fogva érzett. Midőn kijelentem, hogy ezen barátságos érzést megtiszteltetésnek veszem, szabad legyen kifejezést adni annak, hogy én azt teljes mértékben viszonzom.

Becsés választ olvasva azt kell constátálnom, hogy kedves szerkesztő ur vagy nem olvasta el a sérelmesnek jelzett humoreszket, vagy alaposan félremagyarázza hihetőleg téves információk alapján.

Julius 1-én köszöntött be a félév, a mikor az összes fővárosi napilapok kivéve a Nemzetet és Egyetértést majd mind előfizetési felhívásokat bocsájtanak ki, amelyekben regényt, naptárt, külön lapot ajánlanak előfizetőiknek. A reelám e téren már annyira ment, hogy az előfizető sorsjegyekre játszik, élete biztosítva lesz stb. ezen mindenesetre tulhajtott eljárást, ép ugy, mint a fővárosi legkomolyabb lapok hasábjain teszik Elta, Sipulusz stb humoristák, megkarczoltam, s ezzel oly távol állt az a gondolat, hogy a Debreczeni Hirlapot, vagy annak szerkesztőjét bántani akartam volna, mint a mily távol van tőlem mindenkor, valahányszor tollat veszek a kezembe, az a szándék, hogy azzal inzultáljak, minek? Ha ezt tenni akarom ezzel nem untatom az olvasó közönséget, mert nézetem szerint ez a béka egér harc nem tartozik ő eléje, — hanem elvégzem a lap keretén kívül.

Hogy hol olvasta ki szerkesztő ur a szeretetlenséget, azt ha megmagyarázza, már nem a lap hasábjain mert már nagyon unalmas, hát — igen lekötelez.

Kijelentem, hogy egyáltalán nem esalódott azon feltevésében hogy elvből gyűlölöm a konkoly hintést.

De kell, hogy hozzám intézett leveleire egy-két megjegyzést tegyek, mert rajtam száradhatnának Önnek mindenesetre légből kapott feltevései.

Igen kár, hogy kedves szerkesztő ur az ezen lapnál ápolt olajfa oltó ágait és a szelidség, sok tudás, finom izlés és előkelő hangulatból egy adagot nem új

otthonában és nem nekünk honosított meg, hanem ott tart előadást, az udvariasság és ildomosság fogalmáról. Mert hisz becses lapja most is hadi lábón áll éppen stilusa miatt az őszi helyi lapokkal — Mint ön nem szorult a szerkesztőséggel járó tiszteletdíjra, én sem szorulok a fenti fogalmakról tartott praeleciójára, mert 14 éves tisztviselői pályám alatt volt alkalmam anélkül, hogy bármely részről kifogásoltatott volna maga viseletem, a szellemháztól fogva a legelőkelőbb emberek salonjaiban is megfordulhatni.

Arra, hogy én Debreczenbe jöttem, megfogja bocsájítani, ha nem Debreczen szab. kir. város általam igen tisztelt levéltárnokától kértem engedelmet.

A válaszból az is kiolvasható, mintha politikai életem olyan volna, hogy a politikai pártok minden árnyalatát végig galoppiroztam volna.

Ezen feltevése, enyhe kifejezéssel élve, a legnagyobb tévedés, mert még budapesti tanuló koromban rajongó tisztelettel csüngtem Tisza Kálmán személyiségén, hazafiságán és nem talmi nagy tudásán és miután ugyszólván minden üres órámat az országgyűlés karzatán töltöttem, ezen tisztelet napról-napra fokozódván, mikor az iskola falait elhagytam, magammal vittem a közéletbe is és hogy ezt az utolsó politikai actusig mindenkor mint a szabadelvűpárt kitartó hive hüen megőriztem, — tanuim erre Komáromvármegye volt és jelenlegi főispánja és pártárnyalatra való tekintet nélkül az összes volt és jelenlegi képviselői, természetesen a kormánypártiak barátságos, az ellenzékiek haragos tanuk, de ha szükséges, mind állításon mellett bizonyítanak.

Arra, hogy a Komáromban mint felelős szerkesztő által hat évig szabadelvű irányban forgatott tollat itt is kézbe vettem, hogy miért?; nagyon egyszerű a felelet, — mert az illetékes körök azon ajánló levelek alapján, amelyek engem ide kísértek nagybecsü bizalmukkal megtisztelni méltónak tartottak, ha ön nem tart annak, ezzel oly keveset törődöm, mint azzal ha a D. H. tisztelt kiadója nyolez naptárt és tiz regényt ad is becses lapja mellékletül.

Midőn újból kijelentem, hogy nem volt szándékom az egyenetlenség és gyűlölködés magvát hinteni közénk, csak azt jegyzem meg, hogy bizony nem ártana, ha mint a hirlapirói szövetség élnoke gondoskodni sziveskednék arról, hogy a collegiális kapocs köztünk ne táguljon, hanem minél szorosabbra fűződjék.

Nem hallgathatom még el azt sem, hogy valahányszor becses lapjában fulmináns cikkek jelennek meg, kedves szerkesztő ur vagy nem olvasta, vagy későn olvasta, szóval az egyenetlenséget eloszlatni nincs módjában — nekem egész más fogalmaim vannak a szerkesztői felelősségről, lehet azonban hogy az Öné a practikusabb. Ugy-e, hogy megismertem az embereimet?

Miután a strucz szerepét játszani nem szerettem, nem szeretem és nem is fogom szeretni, kár volt, hogy nem nevezett néven válaszában, mert hisz azzal az ártatlan humoreszkkal sem kihágást, sem vétséget, sem büntényt nem követtem el és ha még oly olesó vicezek is azok, igen sokan kijelentették, hogy nagyon jól mulattak rajtok.

A legtisztább érzellemmel fogadom el a felém nyujtott jobbot és azt hiszem hogy most már jövőben egyikünk sem keres a kákán is csomót.

Fittler Jenő,

a Debreczeni Ellenőr főmunkatársa.

II.

Konez Ákos ur, nekem kétszeresen is kartársam, a „Debreczeni Ellenőr“

egyik ártatlan cikkét — igaz sajnálatomra — épen úgy félreértette, mint lapjának mindenkiel harezolni és mindig verekedni kész Bayard lovagja, Szaty (Szathmáry Zoltán) ur s a csupa általánosságokban mozgó tréfás csevegésről azt képzeli, hogy abban mi egyenesen az ő lapja előfizetési felhívásáról irtunk rosztakaratu parodiát. Midőn Konez Akos f. szerkesztő ur azt állítja főmunkatársunkhoz intézett válaszában, hogy én a D. E. szerkesztésének átvételekor kartásaimhoz írott levelemben ígért és fogadott kollektívítás ellen vétettem ama cikkely leközlésével s hogy abban szeretetlenül foglalkoztunk ő velem is, — annak csak azt az egyetlen elfogadható magyarázatát adhatom, hogy valószínűleg nem olvasta végig ezt se: mert bátran kitűzhetek akár száz aranyat jutalmul annak, aki a J. . . ő jegyű ok nélkül zokon esett humoros rajzban csak egy halvány vékonyka olyan vonást felfedez, amely ráillenék Konez Akos ur általánosságok és mindnyájunk által tisztelt, nagybecsült és szeretett személyére; valamiképen, hogy annak csak egy betűjét se vehették magukra alkalmazhatónak a Debreczeni Hirlap többi tisztelt, érdemes tollforgató munkatársai.

Felesleges volt tehát az az érzékenykedés.

Mi eddig voltam, ezután is békebarát maradok.

Zoltai Lajos,
f. szerkesztő.

A vendégjárom halott.

— Csudálatos történet. —

— Kiküldött tudósítónktól. —

Alig érkezett meg tudósítónk Beraunba, már is megdöbbentő részleteket jelenthet a tegnapi számunkban közölt rémletes eseményről.

Beraun, július 10.

Megbizottunk Tycho ur egyenesen azon házat kereste fel, melyben dr. Csedrák, leányával lakik. A ház még Wallenstein idejében épült, ki első nevével sokáig élt Beraunban. Az azóta eltelt hosszú idő ugyancsak meglátszik a házon. A zöld moh vastagon lepte füstös falait, melyen belül, — mint mostanában szélben-hosszában beszélnek — már több hasonló csudálatos esemény történt, melyeket azonban, minthogy azok hitelességéhez kétség fér s mi, a tisztelt olvasóknak csakis egészen bizonyos dolgokról adhatunk számot, nem soroljuk fel részletesen. Tény az, hogy a dr. Csedrák-féle ház igen rossz hírben állt és hat évig üresen maradt, mert mióta a ház mellett közvetlen elfolyó folyóvíz egy fiatal nő hulláját vetette ki a ház udvarára s közvetlen utána való napon azonhelyre hol a hulla feküdt, a villám csapott le, — azóta a házba senki sem mert beköltözni, míg végre a felvilágosodott Csedrák tanár, levezve a babonákat, kibérelte azt. Igaz, hogy a cselédség fényes nappal is kettesével mert lehatolni a pinczehelyiségbe, mert egy alkalommal ott, a hűtésre odahelyezett aludtejben egy gyermeki csontváz ujjperez találtatott.

Emma, a menyasszony állapota igen aggasztó. Csak egyes pillanatokra tér eszméletéhez, de ajkait soha szóra nem nyitja, csak rémesen forgó szeméit függeszti esdőleg az őt odaadással ápoló atyjára, mintha annál keresne menedéket rémlátásai elől. Azután ismét deliriumba esik és borzalmas dolog hallgatni rettenetes küzdelmét az üldöző látományokkal.

Tegnap óta az atya, ki eddig férfias komolysággal viselkedett, bizonyos nyugtalansággal néz a kérdés megoldása elé. Az öreg tudós kedélyében végbement változás okát a család erősen titkolja, de munkatársunknak Tycho urnak sikerült a titok nyomára jutni. Ugyanis a leány az

elmúlt éjjel heves ideggöresökbe esett s láza oly heves volt, hogy felugrott ágyából és futni akart. Az ápolók csak nehezen tudták megfékezni az őrijöngő beteget s midőn göresbeszorult tenyerét felfeszítették, abban az atya méltó megdöbbenésére egy kékköves gyűrűt találtak, mely a tudós biztos állítása szerint az öt év előtt eltemetett anyának ujján a sirba záratott.

Nem esoda, ha ily körülmények közt a város lakossága a legnagyobb mérvű izgalomban szenved. Alig alkoynodik, a kapuk gondosan bezáratnak és minden család a hajnali derengésig égve hagyja a lámpákat. Az erősen lefüggőnyözött ablakon át kihallatszanak az ájtatos zsolozsmák hangjai, meg a litániák fájdalmas éneke. Az utcák üresek, esendések, csak az éjjeli őrök bujnak ki időnként őrházaiából s kiáltják ki nagy hangon az órákat, azután megint csendes lesz minden, csak a kísérteteket látó házörző ebek rémes vonítása zavarja meg az áhítatos zsolozsmák halk zengését.

NAPI HIREK.

Debreczeni Ellenőr. Julius hó 1-én új előfizetést nyitottunk a Debreczeni Ellenőrre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, a kiknek az előfizetése június hó végével lejárt, méltóztassanak a megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Isteniszteletek.** Az ev. ref. templomokban holnap d. e. 9 órakor pedikálnak — kistemplomban: Csutoros Elek, újtemplomban: Mitrovics Gyula, ispotálytemplomban: Könyves Tóth Kálmán — A római katolikus templomban 7 órakor Hammernyik Sándor, 9 órakor dr. Wolafka Nándor v. püspök olvas misét, — ugyan ő tart szent beszédet. Fél 12 órakor Molnár Kálmán misézik. D. u. rózsafüzér ájtatosság, vezeti dr. Wolafka Nándor. Az ág. ev. templomban Geisztlinger Pál tart isteniszteletet.

— **A Hortobágy öntözése.** Két évig tartó megfeszített erővel folytatott munka után az alsó-szabolcs-tiszai ármentesítő társulat mérnöki hivatala elkészült a társulat balparti árterén foganatosítandó belvizeszabályozás tervezetével, amelynek függelékét képezi a Hortobágy pusztá öntözésére nézve kidolgozott tervezet, amelyet néhány hónappal ezelőtt volt alkalmunk ismertetni a kulturmérnökség által a földmivelésügyi miniszterium megbízásából készülő öntözési tervezettel együtt. Az alsó-szabolcsi társulat választmánya f. hó 30 ára össze van hívva. Ez ülésnek egyetlen tárgya az lesz, hogy a tervezetek az 1895. május 30-án tartott közgyűlés határozata alapján felülbírálat alapján felülbírálat és jóváhagyás végett a földmivelésügyi miniszterhez felterjesztessenek. Csak akkor fog a közgyűlés e munkálatok felett érdemlegesen határozni, mikor azok a minisztertől visszaérkeznek.

— **Presbiteri közgyűlés.** A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében holnap július hó 11-ik napján d. e. 10 órakor presbiteri gyűlést tartanak. Tárgy: énekvezéri állás betöltése iránti intézkedés, bizottsági tagok választása, folyó ügyek.

— **Kugler Mihály-bucsuja.** Kugler Mihály vasuti felügyelőtől tegnap vettek végleges bucsut nagyszámu tisztelői. A Dobos-pavillonban megjelent intelligens közönség nagy száma fényesen bizonyítja, mily osztatlan rokonszeny és őszinte barátság kapcsolta a távozót nemesak kar-

társaihoz, de a város egész közönségéhez is, melynek társadalmi életében olyan kiváló, jótévő szerepet játszott. A banketten közel három százon jelentek meg; képviselve láttuk ott a kir. táblát, elnöke Puky Gyula által, a törvényi szék, szintén elnöke Igyártó Sándor által, a debreczeni tankerületet Géressy Kálmán tanker. főigazgató és Dóczy Imre colleg. főigazgató által, a journalistikát Konez Akos szerkesztő által. Azonkívül a város notabilitásai nagyszámmal ott voltak. Az első toaszt Dobiecki Sándoré volt, ki az üzletvezetéség nevében mondott bucsut Kuglernek, majd Majerszky forgalmi főnök bucsuzott el tőle, mint volt főnökétől, Géressy Kálmán. Kugler működésének társadalmi hatását világította meg s igazolta be, hogy a bucsuzó népszerű főhivatalnok ugyszólván lelke volt minden vígalmi bizottságnak. Utána még Puky Gyula, Konez Akos, Veress Sándor s többen szóltak. Kugler felügyelő, daczára, hogy áthelyeztetése egyenesen előmenetelét képezi — mégis fájó szívvel hagyja itt a várost, hol a szeretet és ragaszkodás ily impozáns alakban nyilvánult meg előtte.

— **A hortobágyi ménés képekben.** Gaszner Emma k. a. müncheni jeles festő művész egy hete már, hogy a Hortobágyon festi a törzsménés legszebb példányait, részint az Eisenhut Ferencz „a június 8-diki hódoló díszfelvonulás” című nagy körképe, részint egyik előkelő németországi képes lap számára. Ez ideig a Fortuna, Forgó, Demeter és Czinkota nevű méneket festette le; — valamennyi gyönyörű, hatalmas, igazán esetre méltó paripa. Még 6—8 napig marad a kisasszony festő a Hortobágyon. Lepingálja Finta, Pecze és Fülöp csikósokat is, — tipikus alakjait a Hortobágyon. A művésznő odakinn a puszta férfi ruhát, turista inget, kurta tiroli nadrágot, fekete harisnyát visel. A multkor Farkas Albert mátai biztos azt kérdezte tőle: Nem feszélyezi-e a férfi ruha? mire az excentrikus hajlamunémet kisasszony azt felelte: — Ez az én paizsom férfiak között.

— **Az Andaházi Szilágyi intézet ügyei.** Csütörtökön, folyó hó 15-én fogja a ref. egyházkerületnek Kiss Áron püspök és gróf Degenfeld J. főgondnokból, továbbá három egyházi és egy világi tanácsbíróból alakult bírósága az Andaházy-Szilágyi intézet felfüggesztett gondnoka, Vértessy István kezelése ellen felmerült panaszokat tárgyalás alá venni. A vádat Márk Endre egyházkerületi ügyész terjeszti elő, aki szavazati jogot nem gyakorol. Vértessy István személyesen fogja védeni magát, azonban lesz külön védője is. Valószínű, hogy a tárgyalás egy nap alatt nem ér véget és csak másnap, pénteken várható az ítélet, amely ellen a konventhez, mint legfelsőbb forumhoz felebbezni lehet.

— **Szabadságon.** Dr. Boldisár Kálmán tb. r.-kapitány, az iparügyi osztály vezetője ma este kezdi meg egészsége helyreállítása végett kapott 8 heti szabadságát, melyet fürdőn tölt el. Távollétében Medveczky Imre közigazgatási gyakornok helyettesíti.

— **A katonai csapatkórház ügyében** délelőtt vegyes bizottság tárgyalta a város-házán. A város közönségét Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, Abraham László t. főügyész, Stahl Géza főmérnök és Sárvány Gyula t. főorvos képviselték.

— **25 éves találkozó.** Az 1872. évben Budapesten végzett állatorvosok egy negyedszázad lefolyása után f. hó 18-án találkozóra gyűlnek össze a fővárosba. Debreczenből Szalay István hajdumegyeyi

tb. állatvos, városi közg. biz. tag utazik fel a találkozóra, mint aki szintén az említett évben végezte tanulmányait.

— **Mai tározánkat** ifj. *Móricz Pál*, a Debreczen zamatos magyarsággal író jeles-tollu főmunkatársa írta egyenesen lapunk számára. Szép jele ez annak a kollegiális jó viszonynak, melyben a debreczeni újságírók élnek. Ha a politikai téren egymás ellen küzdünk is, — de van tér, közte a baráti körön kívül a szép irodalom mezeje, ahol egymással testvériesen megterünk.

— **A Gönczy egyesület turista útja.** Debreczenből s Hajdumegye községeiből körülbelül ötven tanító járja most a hús levegőjű Kárpátokat *Eötvös K. Lajos* kir. tanfelügyelő vezetése mellett. Valamennyien a Gönczy egyesület tagjai, a kik Abauj, Sáros, Szepes, Gömör és Borsod-megye szépségeivel törnénetti, és kulturális nemzetiségeivel ismerkednek meg e két hétig tartó érdekes köuton. *Kassa* volt az első megállóhely. Megérkezésnél furcsán jártak a kirándulók. A pályaudvaron a kassai kartársak közül, egy lélek se várta őket. De hát ez nem szándékos mellőzés volt a kassaiak részéről. A kezdetben kellemetlenül ható meglepetést az okozta, hogy a debreczeniek az eperjesieknek szánt levelet Kassára, a Kassára írt levelet pedig Eperjesre címezték, így aztán Kassán csak szombaton, Eperjesen pedig esütörtökön várták őket. De csakhamar megkapták a mieink a felvilágosítást s a kassai tanítók kalauzolása mellett nézték meg Felső-Magyarország ósrégi szép fővárosát. A következő napot a rányi fürdőben töltötték el. A Gönczy-egyesület tagjai el vannak ragadtatva a szívélyes fogadtatás által, melyben Kassán részesültek s nagyon meglepte őket a város szépsége s előhaladottsága, fokozta jó kedvüket az a néhány óra is, a melyet a esermelyvölgyi kiokszkban töltötték el új barátaikkal, a kik a legnagyobb figyelemmel gondoskodtak róla, hogy a derék hajdumegyeiek otthonosan érezzék magukat. Ma Eperjestre érkeztek.

— **Vendéglősök országos kongresszusa Debreczenben.** Megírtuk, hogy a magyarországi szállodások, vendéglősök, kávéosok, korcsmárosok és pinczerek tegnapelőtt tartották meg a nyugdíjgyesület alakítása ügyében Budapestre összehívott kongresszusokat. A kongresszuson örömmel fogadták az ország minden részéből odaseregelt képviselők *Hauer Bertalan* felszólalását, aki a jövő évi kongresszusra felajánlotta a debreczeni szállodások, vendéglősök, kávéosok és pinczerek vendégszeretét. — E meghívásra egyhangulag kimondták, hogy a jövő évi országos kongresszust, a melyen a most elfogadott s eddig miniszteri jóváhagyással ellátott alapszabályok alapján, kimondják a nyugdíjgyesület megalakulását s megválasztják annak tisztikarát, Debreczenben fogják megtartani.

— **Babonás község.** *Nyiregyházáról* írják: *Orosz Baranyi József* törvénybíró elbűhült ki és ennek következtében nagy kínok között meghalt. Temetésén megjelent Demeterből Hegedüs József nevű kuruzsló, ki azzal babonázta meg az egész községet, hogy az elhunytnak lehelete az egész községet megfertőztette és mindazok, akik általa nem gyógyítják magukat, szintén vesztésben fognak meghalni. Annak jeléül, hogy rajta is ki ne üssön a vesztés, ott a gyászszertartás alatt mindenféle hókusz-pókusz csinált és körisbogarát vett be. Azzal, mint aki jól végezte dolgát, eltűnt. Azóta valóságos bucsujárás rendeznek az orosiak és drága pénzen gyógyítatják magukat a parasztkuruzsló által. Az orosi előljáróság jelentést tett e visszásság állapotokról a megyének, mely szigorú és gyors vizsgálatra utasította a főszolgabíró.

— **Apró hírek.** (A *hirlapírók szövetsége és a Zion*.) A debreczeni jótékony Zion-egylet legutóbb tartott választmányi ülésén elhatározta, hogy belép a vidéki hirlapírók szövetségébe pártoló tagként. — (Hónvédek gyakorlaton.) A debreczeni 3. honvéd gyalogezrednek nehéz, küzdelmes napjai lesznek a nyáron, az ugynevezett nagygyakorlatot szenvedvén majd által e nyár alatt. Az előleges ezredgyakorlatok f. hó 15-én megkezdődnek, a mikor is Debreczenbe jön gyakorlatozni az ezred Zilahon állomásozó 4-ik zászlóalja is. A zászlóalj fele ma délben már meg is érkezett. — (Kudarczot vallott sztrájkoló aratók.) *Rickl Géza* tanyáján a b.-ujvárosi munkások teljesíthetetlen követelésekkel állottak elő. S midőn követeléseiket nem teljesítették, se dolgozni, sem pedig helyeiket ott hagyni nem akarták. Az Alom-zugban *Czegledi György* földbirtokosnál és *Muraközy Aladárnál* szintén megeskönnyösödtek az aratók. De mindhárom helyen hamarosan segítettek a bajon. — (Rendőrbiztos választás.) Tegnapelőtt folyt le a hajduszoboszlói városi közgyűlés, a melyen jelen volt *Rásó Glispán* is. A közgyűlésen töltötték ki az *Adám I.* lemondása folytán megüresedett rendőrbiztosi állást. Tizenegy pályázó közül *Tóth Mihály* választott meg. — (Munkás lakások építése.) *Dobeczki Sándor*, két állami mérnök *Szabó József* főszámvevő, *Abrahám László* tisztii főügyész, *Török Gábor* tegnap erdőmesteri szemlét tartottak az epreskert mellett a munkás lakások felépítése ügyében. A helyre nézve félig-meddig megállapodásra jutottak.

x **Meglepő találmány.** Ajánljuk t. olvasóinknak, hogy szerezzék be a legújabbban feltalált és az egész világon szabadalmazott „*Antikoris*” önműködő poloska fogó készüléket, melynek alkalmazásával a poloska a fekvő helyekre nem juthat és a lakást a a poloskától tökéletesen kitisztítja. A földm. kir. miniszterium rovartani állomása 276/97. sz. a. az „*Antikoris*” praktikus és sikeres voltát elismeri. Ara egy 4 drbból álló készletnek használati utasítással együtt 1 ft 40 kr. Kapható minden jobb üzletben. Központi főraktár Budapest, Teréz-körút 38.

x **T. olvasóinknak** ajánljuk a *Maypole Soap*-ot. Ez a méltán világhírű angol festő szappan rövid 15 perc alatt újja varázsolt toilletet, szövetet, fehérneműt, függőnyt, csipkét, keztüőt stb. Egy kis forró vízzel használva, állandó színűvé festi, azaz voltaképp mossa, úgy, hogy nem fakulnak meg, mindamellett a kezet s az edényt nem fogja. Így aztán könnyű takarékosan, mégis modern izléssel öltözködni. Kapható Debreczenben *Benyáts Emil* üzletnél.

x **Állattulajdonosoknak.** A nyári időszakban a háziállatok közt különösen sertések, juhok, baromfiaknál gyakrabban mint bármelyik évszakban időszerű járványos betegségek lépnek fel. Igen ajánlatos tehát ezek ellen idejében alkalmas pászervatív szereket alkalmazni, mint a minőknek a *Kwizda*-féle marha-táppor, *Kwizda*-féle sertésspor, *Kwizda*-féle baromfi-por, *Kwizda*-féle hashajtószer juhoknak évek óta beváltak. — Mint hatásos fertőtlenítőszert istállók számára ajánlatos a *Kwizda Ferencz János* cég által *Korneuburgban* forgalomba hozott *krezolín* (javított *krezolín*.)

Táviratok.

— *A Debreczeni Ellenőr* saját tudósítójától —
József főherceg unokájának keresztelője.

Budapest, július 10. *Vaszary Kolos* biboros herceg primás tegnap *Kis Tapolcsányba* utazott: hogy *József Agost* kir. hercegnek újszülött leánykáját megkeresztelje. A hercegprimás kísérei voltak *gróf Széchényi jáki apát*, *Kohl Medárd* dr. primási titkár s néhány udvari pap. A keresztelő ma ment végbe nagy pompával. A hercegprimás ma ismét visszatér a fővárosba.

Villamos vicinális.

Budapest, július 10. Az első nagyobb kiterjedésű villamos üzemű vicinális vasut Magyarországon a *Kolozsvár-vidéki elektromos vasut* lesz, melynek építésére a napokban adta meg a kereskedelmi minister az engedélyt *Kolozsvárt* az erdélyi havasok közt fekvő *Gyaluval* fogja összekötni, lesz egy érdekes specialitása is, amennyiben az üzemekhez szükséges villamos erőt nem gőzzel fogják előállítani, hanem e célra használják a *Hideg-Szamos* rohamos folyású hegyi patakak hatalmas erőforrást képviselő vízfolyását. Az egész villamos vicinális mintegy 2 millió forintba fog kerülni.

Az arató sztrájk.

Budapest, július 10. Az arató sztrájk az ország minden részében kitért a körülményekhez képest elég csendben s hogy mondjuk elég rendben folyik. A kisebb gazdaságokban a birtokosok illetve a bérlők a sztrájkolni akarókat engedmények árán ebbeli szándékuktól eltérítették. Legújabbban a *gróf Degenfeld*-féle pestmegyei birtokon tört ki a sztrájk s a komolyabb összetűzés elkerülése végett a tegnapi nap folyamán a 32. gyalogezred egy százada és megfelelő számú csendőrség utazott le a gróf birtokára.

A magyar-gorbói hegycsucsomlás.

Budapest, július 10. A Magyar-Gorbó és Egeres közötti hegycsucsomlás tárgyában *Ludvigh Gyula* a m. kir. államvasutak elnökgazdátja néhány vasuti mérnökkel tegnap a helyszínén járt, hogy a vasuti forgalmat akadályozó hegycsucsomlást alaposan megszemlélje. — tulajdonképeni hegycsucsomlás *Makó* megállóhely mellett történt s oly óriási tömeg föld fekszik a vágányokon, hogy annak elhordásáról szó sem lehet, hanem inkább egy új vonalat fognak építeni, a mely ha elkészül a *Kolozsváron* innen fekvő állomások megszűnnek, mert az új vonal elkerüli őket. — Ilyen állomás Magyar-Gorbó, Magyar-Nádas, Egeres, Stána és *Makó*. *Ludvigh* elnök még tegnap visszatért Budapestre.

Sikkasztó orpheumtulajdonos.

Budapest, július 10. Néhány hete, hogy *Reich Jakab* orpheumát, mely a *Kerepesi-ut* 64. sz. házában létezett, a rendőrség becsukta. Minthogy azonban valamennyi alkalmazottjának elsikkasztotta a kauczióját, egyidejűleg őt is becsukták. A törvényszék *Reich Jakabot* sikkasztásért hét havi börtönrre ítélte.

Mulatság.

* **A vendéglősök táncestélye.** A debreczeni szállodások, vendéglősök, korcsmárosok és kávéosok ipartestületének esütörtökön f. hó 15-én a nagyerdei *Dobospavillonban* megtartandó táncestélyére türelmetlenül várnak már a meghívottak. Nem is csoda, ha a jótékony célra gondolunk, amelyre a mulatság jövedelmét fordítani fogják, a saját iparjukbeli tanoncok iskoláztatására. Mennyi kereskedő, iparos, mészáros, hentes van állandó összeköttetésben velük, csak méltányos hát, ha első sorban ők mozdítják elő a jó és hasznos intézményt azzal is, hogy a táncestélyen résztvesznek, ami különben igen kedélyesnek ígérkezik. Esetleg nem kézbesített vagy elnézésből elmaradt meghívókat kívánatra szívesen küld a rendező bizottság az Angol Királynő szállodában.

A szabad hajdukról*.)

Irta: Komáromy András dr.

A mohácsi veszedelem után magyarországon egy új társadalmi osztály támadt, melynek egyedüli foglalkozása, ugyszólván életfeltétele a hadakozás vala annélkül, hogy tagjai zászlók alá esküdt, hadi regulához szokott s meghatározott fegyvernemhez tartozó zsoldosok, vagy hópénzen szolgáló végbeli vitézek voltak volna. Magvát tulajdonképen a török rablása miatt mindenből kifosztott és földön futóvá lett emberek képezték a társadalom legkülönbözőbb elemeiből, mert mikor az ellenség porrá hamuvá tette az ősi kuriát s elvette a jobbágytól az utolsó igavonó barmot: urak és szolgák, nemesek és parasztok az ország minden részéből csapatokint verődtek össze, hogy rokonaik kiontott véréért bosszút álljanak a pogányon és kardjukkal mindennapi kenyerüket megkeressék.

Szabad nyereségen, zsákmányon éltek és számuk nőttön nőtt, amint szaporodtak azok a hazátlanul bujdusó, szegény legények, akiket a török hódítás apáik örökéből világgá üldözött s egész életüket a csaták zajában töltvén megkeményedett karjuk és szívük egyaránt. De rövid idő alatt meg is tanulta a török a maga kárán hogy széles Magyarországon nincs félelmetesebb ellensége mint a szabad hajdu, a vezérek pedig nagy örömet fogadták zászlójuk alá az elszánt, vakmerő vitézeket, akik ugyan parancsszóra nem hajoltak, fenytéket nem türtek, hanem aztán a csatamezőn csodával határos hőstetteket vittek véghez.

De az igazi hajdu állandóan sehová se szegődött s bár jó nyereség fejében tűzbe-vizbe követte a maga zászlótartóját, nem szánván életét, semminek tekintvén vére hullását, a kóborló, szabad életet mégis csak legtöbbször becsülte. Amint egy-egy végvár török kézre került s az ormókra kitűzték a félholdat, nyomban rá ott remtt a hajdu a falak alatt. Nap nap mellett boszantotta a várbelieket, leste az utakat, levágta a portyázó törököt, eltakarította előlük az eleséget, sőt csellel, ravaszással, gyakran még a várat is meglopta, elfoglalta tőlük. De a zárt falak között nincs maradványa, vissza kívánczik az isten szabad ege alá, hogy amikor kedve tartja rá öklelhessen az ellenségre és neki vágjon a töröknek forgó szél módjára. Ha erővel bentmarasztják, minduntalan zenebonásokodik, visszavonás támaszt az őrségben, megtagadja az engedelmisséget és alkalmot adtán szökik, takarodik dolgára.

A XVI-ik század derekán a hajduk már sáska módra elszaporodtak s béke idején rabolták, kegyetlenül saiyargatták a föld népét. — Az országgyűléseken örökösen panaszkodnak rájuk s a rendek és a fejedelmek azon örekednek, hogy számukat fogyasszák, agy jó szerével beolvasszák őket a rendes atonaságba. Szigorú törvényeket hoznak lenők és pártolónk ellen és végkép elcsarják őket törülni a föld színéről, mint szedelmes, rabló fajzatot. Istennek tető dolgot mivel az, a ki uton-utfélen ölte gta őket. Pedig nem igen voltak rosszabbak a fizetetlen német zsoldosoknál, a század vége felé Bécsben és Prágán már gyanakodtak az örökösen forgó, szabadság szerető, zabolázhatlan ézekekre, mert nyilván attól féltek, hogy égóta elnyomott, zsarnok erőszakkal ojtott nemzeti törevések egyetlen feltá- dő szikrája e gyulékony anyagot tüst lánggra lobbantja.

Az üldöztetés csakhamar kifejlesz e bennük az összetartás érzetét, de bár

*) A „Magyar Hirlap” július 8-iki ábából.

számuk sok ezerre növekedett, még nem volt semmi más czéljuk, csak hogy napi élő kenyerüket, ruházatjukat megkeressék. Kezdik érezni fontosságukat s büszkén hánytorgatják, hogy a baromnál is alábbvaló bestia vad magyarnak, esufolt hajduság sokszor megmentette már a magyar vitézség becsületét, de még nem tudják, hogy a pártokra szakadt országban milyen retentő hatalmat képviselnek. Tapasztalván azonban, hogy a hadvezérek mennyire keresik, megbecsülik, és busásan fizetik őket, elbizakodottak, nyereség vágyók, vakmerően követelők lesznek s a legtöbbet ígérőnek eladván magukat, harcolnak nagy elszántsággal, vad kegyetlenséggel már nemcsak a pogány, hanem tulajdon véreik ellen is. Adjunk zsoldot a hajduknak s a mellé szabad nyereséget — mondák a császári vezérek — és atyjukat, anyjukat, levághathatjuk velök. Szomorú igazság, hogy mikor Basta és Mihály vajda idejében a bécsi udvar meg akarta fosztani Erdélyt önállóságától, a hajduk egyrésze a zsarnokság szolgálatába szegődött.

(Vége köv.)

Irodalom — Művészet.

* A magyar biblia fordítás és legjele- sebb magyar reformatoraink a világirodalomban. Jóleső érzés töltheti el minden a tudományok s épen nemzetünk szellemi produktói iránt mélyen érdeklődő, magyar embernek szívét, ha látja, hogy ott, a hol a nemzetek egymás mellett mutatják be ugyanazon egy szent czélra való s évszázadokon átfolytatott munkásságaikat a magyar tudományos világ elfoglalja a maga helyét.

Folyó évi apr. havában jelent meg „Urtext und Uebersetzungen der Bibel in uebersichtlicher Darstellung stb. stb. Lipse 1897” című önálló mű, (a mely a Herzog-féle ref. theol. encyklopedia most harmadik kiadását érő nagy munkának harmadik kötetében tartalmilag röviden benne van) mely körülbelül 20—25 nemzetnek foglalja magában tömören és vázlatosan biblia fordítóinak és műveiknek statisztikáját a legelső fordításoktól a legújabbakig. A magyar biblia fordítókat s az azokra vonatkozó rövid adatokat az evang. ref. egyháztörténet írás terén oly sokat buvárkodó mély tudományu egyháztörténet író: Balogh Ferencz debreczeni theologiai tanár szedte össze Erdősy Szilveszter János (1541) biblia fordításától a legújabb (1886) biblia fordítási vállalatig. Így tehát nemcsak magyar nyelven (mint egy elzárva az idegen ajku, művelt nemzetek elől) hirdeti biblia fordításunk a vallás és erkölesi és szellemi téren való tevékeny életerőnk, és folyton előre vágó törekvésünket, hanem a világirodalom lapjain. Herzog ref. theol. real encyklopédiája különben a legnevezetesebb magyar reformatorok életrajzait és működéseit is magában fogja foglalni, a melyeket is szintén Balogh Ferencz debreczeni theol. tanár fog így világirodalomban megörökíteni. Valóban tisztelettel és elismeréssel adózhatunk, annak a tudós tanárnak, ki nem engedte, hogy a szentírás magyar nyelven megszólaltatóinak s legjelesebb reformatoraink emléke egyedül csak a magyar tudományosság szívébe s hazai könyvtáraink rejtekébe legyen elzárva.

F. S.

* A Magyar Nemzet Története. Még a pokoli meleg sem akaszt meg minket abban, hogy ismét meg ne emlékezzünk irodalmi rovatunkban a Lampel R. (Wodianer F. és fia) budapesti könyvkiadó czégnél megjelent Szalay-Baróti féle „Magyar Nemzet Történetéről”, melyben most a 65-ik füzet érkezett hozzánk. A II. Rákóczy-féle fölkelésnek rendkívül érdekes eseményeit olvassuk e füzetben; a kuruczvilág utolsó felvillanását az ő szövvényes politikai szereplőivel és hadi korypheusaival látjuk magunk előtt elvonul Szatmárig, hol a rég áhított béke határténelmünk egyik legeseménydusabb, de egyik legszomorubb korszakát is bezárja. (1711.) Jelen füzetünk külön melléklete I. József császár-királynak az arcképe. A szöveg közé nyomott illusztrációk pedig a következők. XII. Károly svéd király, Heister Siegfried, Károlyi Sándor arcképe és aláírása, Harez kuruczok és labancok között, Pálffy János, II. Rákóczy Ferencz aláírása, Nagy Péter orosz czár, kuruczok, A majtényi fegyverletétel, Elecnóra császárné és III. Károly megerősítik a szatmári békét.

* Az „1848—49-iki Magyar Szabadságharc Története” című nagyszabású illusztrált munkából most jelent meg a 84-ik füzet, amelyben Gracza György a világsi gyásznapot közvetlenül megelőző eseményeket mondja el a nála megszokott érdekeséggel. A füzet illusztrációi ezek: Bém tábornok körútja a temesvári csatamezőn 1849. aug. 9-én, a temesvári csatamezőn 1849. aug. 6-én, a temesvári ütközet első hírvivője, Kossuth és Görgei utolsó találkozása 1849. aug. 10-én.

Vegyes.

Lesz szerelem mindig . . .

Azt érdezed: „A világon
Lesz-e mindig szerelem?”
Én pedig a legragyogóbb
Csillagoktól kérdezem . . .
S azt felelik: mig szív dobog,
Madár dalol, harmat csillog —
Lesz szerelem mindig . . .

Kovácsi Kálmán.

(A kalendárium megjavítása.) A kalendárium igen olesó és népszerű könyv, az ő megreformálása a legszeleesebb köröket élénken érdekli. A kalendáriumnak nem ez az első megjavítása sokszor korrigálták már meg s az emberek végre azt hitték, hogy ez a házi kézikönyv immár a főkély magas fokán áll. Ez az eset nem áll, a Vatikán megezáfolja. A Vatikán kalendárium szakértői ugyanis újabb megbotránkoztak azon, hogy a Gergely-féle naptárban a Husvét ünnepe igen szeszélyes, görbe pályákat ír le, ami nem egyeztethető össze az ő méltóságával. Az eddigi kalendárium-csinálók tudománya szerint ez az ünnepnap öt teljes hét keretén belül változtatja idejét, ami még sem szép tőle. A vatikán tudósai most meg akarják nyirbálni ezt a rakonzatlanságot és szükebb megjelenési határidőt óhajtanak szabni a husvét számára. Egész csomó olyan szakférfiu, aki az idő tudományával foglalkozik, dolgozik most egy elaburátumon, amely elő fogja adni a kőszta husvét kalandos szeszélyeit és orvoslást fog proponálni. A kalendárium sok millió műkedvelője most izgatottan várja ennek az irodalmi műfajnak legújbb színeváltozását.

(A kis hamis) (a könyvkereskedésben):
Kérek olyan regényt, a melyben a főszereplő egy kissé hűtlen lett.

(Vallomások.) Te, a Linda énekesnő esküvő előtt mindent meggyónt a férjének! Makkora bátorság és . . . emlékező tehetség!

„Csok

(Öszinte felelet.) Kisasszony (a látogatást tevő házi orvoshoz) mondja csak orvos ur, miért nem nőül ön meg? — Orvos: Hát lássa édes nagysád, én mindig azt hallottam, hogy a házaselet vagy menyország, vagy pokol. Én ismerem magamat, a menyországot nem érdemlem, a poklot meg nem kívánom.

(Egyről-másról.) A milánói Scala színházat válság fenyegeti; a milánói dunai égtanács megtagadta a színház székülvül a eddig minden esztendőben megtestvérit 240,000 lira szubvenziót és ennel fogva a színház bérlői elhatározták, hogy a jövő idényben nem tartanak a Scalaban előadást. A Scala Olaszország egyik legrégebb, legelőkelőbb színháza; az első előadást 1778. december 26-ikán tartották a Scalaban, melynek páholyai a legelőkelőbb milánói családoknak örök áron megszerzett magántulajdonát képezik, úgy hogy az imprezario, illetve a színház bérlője csakis a földszinti és a karzati ülésekkel rendelkezik. — Párisban Mareschal mellényvarrónót szobájában három fiatal varróleánnyal együtt megfuladva találták. Levelet hagytak hátra, melyben kijelentik, hogy önként mentek a halálba. — A római Variete színházban Gailor híres czéllövő, véletlenségből meglötte Leri Mária énekesnőt. Gailor éppen mutatványait végezte, melyet az énekesnő az első sor egyik üléséről nézett. A híres czéllövő produkciója közben elejtette karabélyát, mely azonnal elsült s a golyó az első sorban ülő énekesnő mellébe fúródott. Leri Mária egy jajszó nélkül esett össze, szörnyet halt. — Sanarelli olasz orvos, a Pasteur-intézet volt növendéke, Braziliában fölfedezte a sárgaláz bacillusát és most a szerum-teraphia elvei szerint igyekszik a veszedelmes betegséget gyógyítani. Az új szerumot antiamarinnak hívják. — IV. Henrik francia király háboruba készült. Senki sem tudta ki ellen. — Az udvarhoz tartozó urak egyike, a kit a király bizalmasának tartottak, egyszer midőn négy szemközt voltak, egyenesen megkérde a királytól, hogy ki ellen szól a hadi készülődés? — De tudsz-e hallgatni? kérde a király? Oh igen felség! En is! mondá a király, magára hagyva a kíváncsi urat. — A Kolozsvárt építendő nagy kórház egyike lesz Európa legjelentékenyebb és legjobban épített modern kórházainak.

Közgazdaság.

* A gabonaárak. A csütörtöki nap a budapesti gabonaárakban nevezetes időpontot képezett. Az őszi határidőre szóló buza ára ugyanis kilencz forint, vagyis oly nívóra emelkedett, aminőn évek hosszú sora óta nem állott. Ez az ár annál nagyobb meglepéssel tölthet el bennünket, mivel egyttal arra is utalhatunk, hogy a termési viszonyok mégsem annyira kedvezőtlenek, mint azt előzőleg sok helyről jelentették. Mig ugyanis szerdán egyes, a gabonaárakba érkezett tendenciózus jelentések a termést a földművelésügyi miniszter jelentésénél is silányabbnak mongották, addig az ujabban érkezett hírek szerint a termés közepes lesz és a buzaszem sem oly rossz, mint azt sok helyről említik. Igazolja ezt az üzlet folyamán beállott nagyszámú árhanyatlás is. Jó közép-termés természetesen ki van zárva, azonban a között és a rossz termés között óriási a különbség. Nem szenved továbbá kétséget, hogy főbb kiviteli cikkekinkből ez évben is nagyobb mennyiségeket fognak külföldre szállítani, fölve természetesen, hogy az árfejlődés az üzleti konjunkturát majd lehetségessé teszi.

Kiadó és laptulajdonos:

„Csokonai” nyomda és kiadó részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Zoltai Lajos.

Nyilttér.

Cognac Fine champagne d' Hongrie „V. S. O.” (1882. évjárat) továbbá EXTRA jegyű (1888-as évjárat)

a legjobb hírnévnek örvendő

Gróf Keglevich István utd.

ezég cognagyárából, a legfinomabb francia cognacokkal egyenértékű és jóval olcsóbb, mint kiváló

különlegességet

ajánlom t. vevőimnek.

Tiszteletteljesen

658-3-3

Áron Miksa.

Dr. Bacsó Dezső

ügyvéd

irodáját, Nagy-Uj-utca

1708. sz. a.

(Sesztina-ház) megnyitotta.

671-3-3

Főtörökvésem lévén, hogy mélyen tisztelt vevőimnek csakis kitűnő minőségű árukkal szolgálhassak, bátorkodom a legjobb hírnévnek örvendő

Gr. Keglevich István utd.

ezég eddigelé ismert cognacjain kívül, mint kiváló különlegességet

Fine champagne d' Hongrie V. S. O.

jegygyel (1882. évjárat) továbbá

„Extra” (jegyű 1888. évjárat) cognacjait legmelegebben ajánlani.

Kiváló tisztelettel

Kontsek Géza

658-2-2

fűszer- és cognackereskedés Kossuth-utca.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a „Foncière, Pesti biztosító intézet”-nél évenkénti nyere mény felosztással egybekötött halálesetre biztosítottfeleinknek szives tudomására hozni, hogy a mult 1896. évről eső nyere mény-osztalék $10\frac{3}{4}\%$ azaz Tíz és háromnegyed százalékot tesz ki.

Ezen nyere ményrész a díj fizetés helyén, 3 hónapon belül felveendő. Az ezen idő alatt fel nem vett nyere ményrészek a biztosított tőke emelésére fognak fordítottatni.

FONCIÈRE, Pesti biztosító intézet debreczeni főügynöksége.

676-1-1

Debreczen sz. kir. város Tanácsától.

6537.
ad. 1897.

Hirdetmény.

Debreczen szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város erdősegeiben termett s a város epreskerti faraktárában készletben levő 5600 darab mintegy 3000 m³ 3. 4. 6. 8. 10. m. hosszúságu ipari czélokra alkalmas gömbölyű tölgy műfa, — továbbá öt éven a városnak vágás alá kerülő erdősegeiben hasonló czélra termelendő évenkénti 5—7 ezer m³ gömbölyű tölgyfa 35—45, 46—55, 56—65—70 czmig való mell magasságban vett méretekkel 3 métertől fölfelé való hosszúságban, esetleg kívánat szerinti hosszúságban zárt ajánlati verseny tárgyalás utján eladatni elhatároztatván, felhivatnak venni szándékozók, hogy zárt ajánlataikat, melyhez a városi házi pénztárnál előre leteendő 2000 frt bantpénz letéti elismervénye is csatolandó — f. 1897. augusztus 15-ig déli 11 óráig a polgármesteri hivatalnál nyujtsák be, — később beérkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A részletes feltételek a város számvevői hivatalánál megtekinthetők.

Debreczen, 1897. július 3.

675-2-1

Városi tanács.

Kimondhatlan széppé

teszi a gyengéd, fehér és rózsás arcbőrt, ugyazintén az arozot a szeplő és bőrtisztatlanság ellen megóvjja, azért használjuk a

Bergmann-féle liliumtej-szappant

Bergmann és Tsától Drezda és Tetschen a/E.

(Védjegy Két bányász.)

Darabja 40 krajczár.

Kapható: Dr. Rothschnek V. gyógyszerárában és Csának József fűszerüzletében.

649-30-12

Szomorú — de igaz,

hogy öltözékeinkre nagyobb gondot fordítunk, mint egészségünkre. Ha ruháinkon a legparányibb szakadékot észleljük, sietünk azt legott eltüntetni, nehogy nagyobbodjék, de ha ez testi egészségünknel az eset, számba se vesszük. Egy kis köhögés, fájás, emésztési zavarok stb. mit tesz az? Ügyet se vetünk rá. Hát ez **vétkes könnyelműség**, mely később keservesen megboszulja magát rajtunk, mert valamint a kis szakadékból nagy lesz, épp úgy a kis bajból nagy baj keletkezik, ha kellő intézkedés nincsen kéznél. **A legtöbb betegség kuforrása a gyomor rendetlen működése** a mit — idejekorán használva, Egger kellemes ízű **Sodapasztilája** csakhamar beszüntet (1 doboz ára 30 kr.) **A tüdő, torok és mellbajok köhögéssel, rekedtséggel s elnyálkásodással kezdődnek.** Egger kitűnő ízű **Mellpasztilája** megóv bennünket a bajtól teljes biztossággal (1 doboz 50 kr. és 1 frt. Próbadohoz 25 kr.) Minden gyógyszerárban kaphatók. Főraktár Nádorgyógy-szertár.

(Dr. Leo Egger és Egger J.)

Budapest, Váci-körut 21. 653-0-9

Félszázad óta

Aranyérem Páris, London.	kítűnőnek elismert Dr. Siehulsky-féle	Aranyérem Pécs, Temesvár.
--------------------------------	---	---------------------------------

Arczenőcs és mosdóvíz.

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírök és bémulatos hatásuk képezik. Megbízható sikerrel használhatók szeplő és májfoltok, a forróság vagy iszaj által keletkezett pirosság s a bőr minden tisztáltsága ellen. Egy nagy tégely ára 70 kr., egy kis tégely 35 kr. Egy nagy üveg mosdóvíz 1 frt., egy kis üveg 50 kr. Hozzávaló Mandola-korpa szappan 25 kr.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szépítő szer.
Kítűnő hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások s kiütések előzésére. Egy üveg ára 1 frt 56 kr.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsás és sárga színben.
Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. Az arcra láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 80 kr., egy kis doboz 50 kr.

JOLIESSANTE-FOGPOPOR

legégszesebb fogpor a fogak tisztítására, odvasodásuk és bűzödésük eltávolítására s megővésére, mely által egy-uttal a fogásra is a legjótékonyabb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 50 kr.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illatánál fogva is a legkedveltebb toalette-szappan. A bőrt finomá és simává teszi, valamint előmozdítja s emeli annak friss, üde kinézését. Kívánatra mintadarabok ingyen adnak. Egy darab ára 40 kr.

Haj-Restorer

biztos szer a megöszült haj eredeti természetes színének visszaállítására. Egy üveg ára 1 frt.
Valódi minőségben kapható: Molnár Lipót gyógyszerésznél, mint készítőnél Kassán. — Debreczenben: Tóth Béla gyógyszerárban (Tisza-palota).

4 arany, 18 ezüst érem, 30 tiszteleti és elismerő-okirat.

Régi jőhírű diacetiikus cosmeticus szer (bedörzsölésre) az emberi test izmainak és ináinak erősítésére.

Kwizda Fluidja

Kigyó jegy

(Tourista-Fluid).

Eredményesen használva turisták, kerékpárosok és lovaglók által nagyobb tourák utáni erősítésre és erőtűjtésre.

Ára 1/1 palaczk 1 frt
1/2 " " 60 kr.

Csakis a fenti védjegyes a valódi.
Kapható minden gyógyszerárban.

Főraktár:
Kreiszapotheke, Korneuburg (Bécs mellett.)

A név, rajegy és esonagolás törvényesen védett.

SANTAL EGGER

hathatós szer
felülmúlja a külföldi
gyártmányokat
új és idült bajoknál
1 üveg 1 frt 50 kr.

INJECTIO

Hamamelis Virginica

Dr. Grobke tanártól

a legbiztosabban gyógyító külszer új és idült folyásoknál férfiak és nőknek.

1 üveg 70 kr.

Kapható Debreczenben: Dr. Rotschnek (Aranyegyszarvu), Örvényi Ottó (Angyal), Tóth Béla (M-gváltó), Mihailovits I. (Kigyó) urak gyógyszerárban.

KLYTHIA-

a bőr
ápolására

RIZSPOR

az arczsin finomítására és szépítésére

Legelegánsabb toilette-, bál és salonpor, fehér, rózsaszín vagy sárga. Vegyszileg megvizsgálva és jónak találva

Dr. POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Eli-merő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva

Taussig Gottlieb

cs. és kir. udvari toilette-szappanok és illatszerek gyára Bécs
Főraktár: Bécs, I., Wollzeile Nr. 3.
Kapható Debreczenben a legtöbb illatszere- és gyógyfűszerüzletekben és gyógyszerárakban. 642-36-90

1 doboz ára 1 frt 20 kr.
Szátküldés utánvétel-lel vagy az összeg előleges beküldése ellen.

Mindenkinek szép lesz

és szép marad a Ráth Károly ideális pipere különlegességei használata által.

Ugymint: Liliom-puder, folyékony arczpirosító, aranycrém, glicerin tejszappan, olajbogyó és bensoe szappan.

A világhírű Ráth-féle

655-4-4

arczot szépítő önmassirozó készülék ára frt 6.50.

Testet önmassirozó készülék nőknek

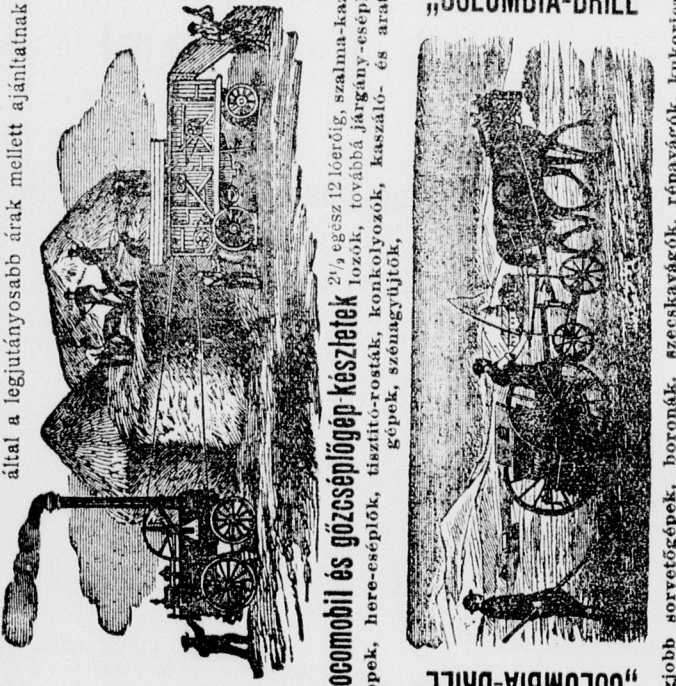
az egészség ápolására, köszvény, csuzos bántalmak és elhajasodás megelőzésére e ára 4 frt.

A bőr ápolásáról szóló használati utasítások díjtalanul és bérmentve kaphatók:

Ráth Károly szépítőszere különlegességei előállítójánál **Bécs, I. Kärntnerstrasse 14.**

Debreczenben kapható: **Szent-Királyi Tivadar** urnál, városház épület.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH mezőgazdasági gépgyárosok
BUDAPEST, Váci-körút 63. sz.
által a legújanyosabb árak mellett ajánlataknak:

„COLUMBIA-DRILL“

Legjobb sorvetőgépek, boronák, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlő-malmok, egytemes aczélekek, két- és háromvasú-ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kérésre ingyen és bérmentve küldetnek.

Képviselet és bizományi raktár:
Bauer és Társa cégénél Debreczenben
Nagy-Péterfia-utca 57. sz. alatt. 637-50-81

Legújabb szabadalmazott találmány!
A cipőtalpak imprágnálva

VANDOL (talp-védőszer)

által, vizmentes és háromszorta tartósabb mint más. Minden évszakban védelem a nedves lábak ellen. A cipőtalpak hajlékonyak maradnak. Egy üveg ára 25 kr.
Császári és királyi szabadalmazott

Csizma-fénymáz és természetbőr crème-gyár
alapított 1832-ben.

Fernolendt István

Wien (Bécs), Schulerstrasse 21. 638-52-28

Csak a fenti bejegyzett védjeggyel valódi.

Raktár Debreczenben: **Félegyházi János** urnál.